

Ellers kendes i Udlandet ingen tvungen Censur, og naar undtages Norge, hvor de kommunale Myndigheder paa ethvert Sted ifølge en Lov af 22. Maj 1875 i en af Kongen stadfæstet Vedtægt kan opstille nærmere Betingelser for Retten til at give dramatiske Forestillinger paa Stedet, medens Adgangen dertil, hvor saadanne Vedtægter ikke ere komne i Stand, er fri, gælder i de andre Lande samme Regler om Skuespilopførelser som om anden Erhvervsvirksomhed.

Det maa nu efter Regeringens Skøn ogsaa siges, at overvejende Grunde tale for at opgive saavel Bevillingssystemet med Hensyn til Skuespilopførelser som Kravet om en forudgaaende Censurering af det, der opføres.

Hvad først angaar den nugældende Ordning, hvorefter kun den, der har erhvervet en særlig Bevilling eller Tilladelse dertil, har Ret til at foranstalte offentlige Skuespilopførelser, kan det næppe siges, at de her i Landet gjorde Erfaringer tale for, at Systemet gør det muligt at sikre Opnaaelsen af det, som skulde være Fordelene derved, nemlig at Tilladelse kun gives til dertil kvalificerede Personer, og ikke i større Omfang end, at Bevillingshaverne alle have Mulighed for at opnaa de til Opfyldelse af deres Forpligtelser og til deres eget Underhold fornødne Indkomster. Navnlig er den økonomiske Kappelstrid mellem de nuværende Bevillingshavere saa skarp, at den næppe kan blive synderlig haardere under en fri Konkurrence, som dog maa antages at byde større Sandsynlighed for, at det er de dygtigste, der staa dem bedst i Længden. Og da en Indskrænkning i Erhvervslivets Frihed ikke bør gøres uden afgørende Grunde, synes det rettest at frigive Adgangen til at drive Erhverv ved Skuespilopførelser under de Vilkaar, som i det hele gælde for Erhvervsvirksomhed her i Landet, og med enkelte særlige, af Virksomhedens Natur følgende Krav til Maaden, hvorpaa dette Erhverv øves.

Vel er det nu ikke nogen nødvendig Følge af, at Bevillingssystemet afskaffes, at man ogsaa maa ophæve Bestemmelserne om Censurering af Teaterstykker; og der er, som bekendt, delte Meninger om, hvorvidt dette kan siges at følge af § 91 i Grundloven af 5. Juni 1849 og den gennemsete Grundlovs § 86, som kun nævner Pressens Brug. Men i alt Fald maa det anses for mest stemmende med Aanden saavel i de nævnte Grundlovsbestemmelser som i den nyere Tids Lovgivning i det hele, at man paa et

Omraade som dette forlader den forudgaaende Kontrol til Forhindring af Retsbrud og nøjes med den efterfølgende Retshaandhævelse overfor saadanne. Naar der drages Omsorg for, at denne Retshaandhævelse kan virke saa hurtigt, at et Retsbrud ikke forinden kan have naaet at paavirke større Kredse, og paa en tilstrækkelig effektiv Maade, vil det, der ved en saadan Ordning opgives i Retning af Sikkerhed mod Retsbrud, være af mindre Betydning end det, der vindes ved at forlade et forældet System, der i det mindste aabner en forholdsvis nem Adgang til vilkaarlig Benyttelse.

Ud fra disse Principper, der i hvert Fald i det væsentlige laa til Grund for de i Rigsdagssamlingerne 1888—89 og 1898—99 ved privat Initiativ i Folketinget indbragte Lovforslag, er nærværende Forslag udarbejdet paa Grundlag af et Forslag, som et af Dansk Forfatterforening og Skuespillerforeningen for nogle Aar siden nedsat Udvalg indsendte til Justitsministeriet.

Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Paragraffer bemærkes yderligere følgende:

ad § 1.

Af Hensyn til Publikums Sikkerhed navnlig i Ildebrandstilfælde og til Dels ogsaa af hygiejniske Hensyn, gaar det ikke an at tillade offentlig Opførelse af Skuespil i en hvilken som helst Bygning. Der vil derfor ikke blive Spørgsmaal om at foreslaa de nu gældende Bestemmelser om Teaterbygningers Indretning ophævede, men de maa paa den anden Side ogsaa anses for fyldestgørende. De nuværende Lovbestemmelser, der her komme i Betragtning, ere følgende: For København Lov om Brandvæsenet i København af 15. Maj 1868, § 28, jfr. Bekendtgørelse af 14. December 1881, og Bygningslov for København af 12. April 1889, § 65. For Købstæderne: Bygningslov for Købstæderne af 30. December 1858, § 34, og Lov om Brandvæsenet i Købstæderne af 21. Marts 1873, § 23, jfr. den ovennævnte Bekendtgørelse af 14. December 1881, samt Bestemmelser i forskellige af Bygningsvedtægterne for Købstæderne, f. Eks. § 32 i Bygningsvedtægt for Aarhus af 12. Oktober 1909.

Paa Landet haves saadanne Bestemmelser kun i forskellige stedlige Bygningsreglementer. For de Kommuner paa Landet, hvor intet Bygningsreglement findes, foreslaas det, at offentlige Skuespilopførelser kun maa finde Sted i Lokaler, der ere